

# המאדוקאים - היה עדיין חבית של חומר נפץ

## רה - כחוד

וגשכמים, והדאגה לגורל המשפחות שנשארו בחוץ, הדברים, שנאמרו בהתרגשות, גרמו בו במקום לתגובה נרגשת לא פחות: עשרות מן הנוכחים תבעו לפתוח במגבית למען משפחות העצורים, שתקל על סבלן, תפגין בעקיפין כי העצורים אינם מבודדים במערכה. הוחלט לקיים את המגבית החקא במרכז ובצפון תל אביב, כדי לתת לבני הישוב החתיק והמסודר להביע את הזדהותו עם מאבק העדות המקופחות.

וכך, 24 שעות אחרי שמשא דיון הופיע באסיפת מפא"י בואדי כשהוא מוקף שומרי ראש, פשטו קבוצות קטנות של מתנדבים קשישים וצעירים בחוצות תל אביב, ללא כל הגנה, בידעם כי הם מתייצבים מול קהל שבחלקו עויין ומוסר. אך הוצבו הדוכנים במקומות מרכזיים, ליד שלטים שהכריזו על "מפעל למען משפחות עצורי ואדיסליב", והתקהלויות גדולות החלו מתרכזות סביבם. הסרטים השחורים-אדומים, שקישטו את השלטים ואת הזה המתרמים, לא השאירו ספק כי המפעל הוא מעשה של הזדהות עם המקופחים, שהפכו צבקים אלה לסמל מאבקם.

כל דוכן הפך במהרה לפרלמנט-זוטא. גבר אשכנזי בגיל העמידה נתן לירה לבנו הקטן, אמר לו לשים אותה כמו ידיו בקופסה, הוסיף לירה משלו. התורם הנרגש ביותר: שוטר ששם לירה, אמר: "השתתפתי בהכאת המפגינים בואדיסליב. קיבלתי בשביל זה משכורת. אני רוצה לתת חלק ממנה למשפחות!"

אחרי שעתים של התרמה חיכוכים סוערים, החלה הפעולה הנגדית. ליד הדוכן, שהוצב ליד מוצרי התכונה קבוצה מאורגנת של כעשרים צעירים. גבר בחולצה משוכצת, שירד מגיית של המשטרה לעיני עדי-ראיה ובכללם עתונאי, קיבל לידיו את היוזמה. חיש מהר נשמעו קריאות: "לשבור להם את העצמות!", "להרוג אותם!" שני צעירים בני 17 וחבר מרכז הפעולה השמית בנימין עומרי, מהגדס כסוף-שיער בן 53, הוקפו על-ידי התוקפים, שהגחיתו עליהם מכות נאמנות.

ניידת המשטרה שהביאה את המנהיג, לא התערבה. נדמה היה כי יקרה אסון, לולא קמו לפתע מתוך הקהל כתריסר מגינים שיצרו שרשרת, השיבו מלחמה ערה. בחסות משמר ספונטאני זה ניצלה הקופה. המשטרה התערבה ברגע שחלפה הסכנה.

ההתקפה הפחדנית של עשרות הצעירים המאורגנים על החוליה חסרת-המגן, תוארה בעתונות. לא תוארה החיצת-היד השקטה, לה זכו המתרימים אחרי מעשה, מיד קבוצה של צעירים מבני עדות-המזרח, ששאלו: "איזו מדינה זאת? באים לאסוף כסף בשביל משפחות רעבות, ועושים להם פוגרום? אפילו במצרים זה לא יכול לקרות!" מי היו האנשים שלמענם נאסף הכסף?

★ ★ ★

### מעצר אחרי חצות

**ר ינה שוויישה**, 21, התיישבה על המיטה ליד ארבעת ילדיה, ופרצה בבכי. חלף כבר שבוע מאז נלקח בעלה שאל למעצר, והיא לא הצליחה להשתלט עוד על המצב. בכניסה לדירתה בבית ערבי נוש, עמדה קערת-מתכת גדולה מלאה כביסת ילדים. על ארון-העץ במטבח עמדו כיכר לחם שחור וכמה כלי-אוכל מלוכלכים. בחדר הצטופפו הילדים. "איך אפשר להסתדר עם ארבעה ילדים?" התייפחה, "להאכיל אותם, להלביש אותם להשיכב אותם — וכל זה לבדי?" הקטנה שבילדים, בת חודשיים, סובבה את ראשה בעצבנות, כדי להשתחרר מטרדת הזבוב שנחת על מצחה. הבכורה, בן ארבע, שאלה: "איפה אבא?"

אבא היה בבית-מעצר אי-שם בצפון. הוא נלקח מביתו ביום השישי שעבר, בשתיים אחרי חצות. שוטרים הקיפו את הבית, דפקו בדלת: "שאלו, פתחו!" שחיישה ואשתו ישנו אותה שעה, השוטרים ציוו על הבעל להתלבש וללחתם למשטרה. "הבת הקטנה חולה, תנו לו להישאר עד הבוקר", התחננה אשתו. השוטרים פסקו: "אתה בא, או שניקח אותך בתחתונים?" הוא הלך.

החדר של משפחת כליפה גדוש ומלא סוג אחד של רהיט: מיטות. לאורך הקירות,



### במקום היריה

ניצבת עדיין המשטרה. בקומה התחתונה נראה ראשה של אסתר בן-הרוש, על רקע הדלת שנפרצה על-ידי המשטרה, בליל המעצר של בעלה. זרז החלון העליון אפשר לראות שוטרים על הגג, השוטרים על הבית, עשרה ימים אחרי שנורתה אותה יריה בודדת, ובשעה שבן-הרוש וחבריו עצורים.

זו דבוקה לזו, עומדות שש מיטות. בלילה ישנים עליהן שבעת בני המשפחה. ביום הן משמשות כיסאות. על אחת מהן שכבה דמות מצומקת של זקן בעל זקן-שיבה ארוך. בראותו אנשים נכנסים לחדר ניסה משה כליפה, 70, חולה-שיטוק, להתרומם על מרפקו. קולו המקוטע שאל: "איפה בני? איפה בני? איפה שלמה שלי?" שלמה שלו היה בכלא. בעת ההפגנה שצדה למטה המשטרה אחרי פציעת עקיבא אליקריף (העולט הזה 1137), היה שלמה כליפה (26), אחד מנושאי הדגלים. את זה אי-אפשר היה להסביר לאביו הזקן. הוא בכה, בנימה המזעזעת של תינוק חסר-אונים: "בני, איפה בני?"

בחוץ, כמו בסרט ניאוריאליסטי מבעית, נשמעה נעימה צורמנית של רוקנרול. האם יכבה: "לקחו אותו ולא השאירו מי שידאג למשפחה." חבר ועד הארגון, אחד משלושה שנשארו לפליטה, נתן לה סכום כספי: "תיעזרי בזה בינתיים."

### ★ ★ ★ "ארבעת הגדולים"

**עיד רקע עגום** זה התרחש השלב הבא של פרשת ואדי סליב. היה זה שלב דרמטי ומתוח. אל בית-משפט השלום בחיפה הובאו בשעה מוקדמת מאוד של יום שני ארבעת העצורים הראשונים של הואדי: דויד בן-הרוש, חיים ממון, יוסף שמטוב ונפתלי סבאג. שלושת הראשונים הם חברים מר-כזים בארגון ליכוד עולי צפון-אפריקה. הרביעי נקלע במקרה לבית ממון, בליל המהומות. הוא נראה כילד שנקלע בטעות בין מבוגרים.

גליון-האישום היה גדוש: 10 פרטים של קשירת קשר להכשלת שוטרים ולחבלה ברכוש הציבורי, הפרעה לשוטרים במילוי תפקידם, העלבת קצין בעת מילוי תפקידו (בן-הרוש קרא לו "רוצח", לדברי התביעה), החזקת כלי-יריה (אקדה מספר 37497) ללא רשיון.

הארבעה זכו לטיפול משפטי יוצא-דופן. הסחבת, שהיא מנת-חלקן של כל תיק מש-פטי בישראל, נעלמה כלא היתה. חמישה ימים בלבד אחרי שופטת-השלום הראשית של חיפה מרים שטרקמן-ורלינסקי הוציאה פקודות-מעצר ל-15 יום נגד החשודים, כבר הוגש כתב-האישום לפרקליטם. אותה שופטת נקבעה גם לבידור המשפט עצמו. היא עצמה קבעה זאת, בהיותה שופטת-שלום ראשית בעלת הזכות להחליט בפני איוה שופט



• מתוך סכום התרומות הראשון למשפ-חות העצורים בואדי סליב, אשר נתרם על-ידי קוראי העולם הזה.

(המשך - בעמוד 16)

**הנאשמים** יושבים בתוך התא, באולם בית-המשפט ב-חיפה. מימין נראה יוסף שמטוב, המעיף מבט באחיו. לידו יושבים חיים ממון ודויד בן-הרוש, העוקבים אחרי

הנעשה באולם בערות: הם עוררו סנסציה כאשר טיבבו להושפט בפני שופטת השלום הראשית מרים שטרקמן-ורלינסקי — דבר שיוכי-רע השבוע על-ידי בית-המשפט העליון, לאחר שהפטיק את המשפט.